

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolara. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti, v Tajništvu SLS, v Faflekovoj hiši. Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasiilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 14 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetpet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1,50 D., v »Poslanom« 2,50 D. Tako za oglase plača uprava i da za vse og-lase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Zednačeje davkov.

Med vsemi neednakostmi, med šterimi smo se znajšli v novoj državi pač najbolje čütimo davčno neednakost. V prečni krajaj (Sloveniji, Dalmaciji, Vojvodini i Hrvatskoj) so prvejši zakoni natenko poškali i določili vse, na koj se je mogla dača navrčiti. I tej zakoni so ostali celi 7 let od ustanovitvi naše pa dozday države nesprenjeni. Poleg toga je delalo v Sloveniji davčno uradništvo na tom, da se davki kak najostrejše sterjajo. Ne tak v Srbiji, Bosni i Čarnojgori. Tam niti ne vejo za vse, ka je indri z davkom obloženo, niti so uradniki ne tak ostri pri sterjavanji. To je vzrok, da smo dosta več dače plačali kak je bilo na nas navrženo. Ta neednakost nas teži, nas gospodar-sko slabi i onemogoča, da bi se razvijali i verstveno napredivali. Zato pa je vsaki Slovenec i vsaki, ki šče pravičnost v državi povdarjao, da nam je potreben enoten davčni zakon.

V Belgradi je skupščina 21 poslancov postavila v eden odbor, šteri ma nalogo, da pripravi enoten davčni zakon. Že zdaj pri sestavljanji se vidi, dače ešče naskori nedo ednake v državi, čiravno bomo meli nnoten zakon, ar bo to za nekaj let samo

zakon na papiri

i ne zakon v življenji. Zakaj? Zato ar nema fundamenta, na šteroga bi zakon zidao davčno endnakost. Zakon najmre pravi, da se mora prišestno davek nametavati po katastraj. Katarer je knjiga, v šteroj je zapisano, kelko zemlje ma što i kelko tista zemla čistoga dohodka nosi. Od čistoga dohodka vzame država vkrej gvišne procete za davek. Iz toga vidimo, da je kataster fundament dače, ne samo zemliške, nego tüdi drügi doklad, ar se doklade merijo po zemliškom davki. Na kratko: kataster je fundament, na šteroga se naslanja zemliški davek, na zemliški davek pa se naslanjajo drüge doklade ali potroši (državni, občinski, invalidni komorni itd.) Zato pa, či ščemo ednake davke, moramo najprle meti po celoj državi ednako pravične katastre. Tej pa za zdaj ešče nega. Slovenija, Hrvatska, Vojvodina i Dalmacija majo katastre, Srbija, Črnagora i Bosna pa ji nemajo. Da bi sestavili enotne katastre, pravi zakon, naj se v te namen postavi

katasterska komisija.

Ta komisija bi naj po zakoni v deseti letaj vredila po celoj

državi enotne katastre. Zdaj bi pač vsaki pravičen človek čakao, da ta komisija začne tam svoje delo, kde ešče nemajo katastov, potom popravi tam, kde so že zastareni. Nego stranke vladne večine tega neščejo. Njim je za to, naj ešče konči 10 let nega katastra v njihovom kraji, da menje plačajo njihovi volilci. Je pa tüdi velko pitanje, či komisija v 10 letaj pride do tisti krajov, kde nemajo katastov. Tak ešče lahko čakamo leta i teta na zednačenje davkov, za zdaj pa dobimo najbrž samo zvišanje.

Katasterski dohodek i davčni procenti.

Davek se zviša na tri načine: 1. či se čisti katasterski dohodek zvekša, 2. či se procenti zvekšajo, ali 3. či se oboje zdigne. Poglednimo, kak nameravlejo to vrediti. Procent de prej znašao 20 din. od 100 din. čistoga katasterskoga dohodka. Glavno je teda, kak visiki bodo čisti katasterski dohodki. Vsa znamenja pa kažejo, da bodo tej visiki. Te dohodke bodo merili po lanskaj letini. Nekše društvo kmetski strokovjakov v Zagrebi je ovoletu zdelalo takši čisti dohodek, šteri praj znaša okoli 550 din. na plüg oratje zemle. Pri lanskaj letini se te čisti dohodek nede dosta spreminjavao. 20 procentov od toga bi na plüg prišlo okoli 110 din. Čiravno, ka bi državni potroši po novom zakoni odpadnoli, bodo dače izda vekše i ne menše.

Okoli novoga dačnoga zakona se bije vroči boj. Za pravično zednačenje davkov, za to, naj vsi državlani ednako nosijo davčno breme, se v prvaj vrsti bojuje ljudska stranka. Zagovarjajo pa povešanje najmočnejše stranke.

Nova stranka tam v Dolnoj Lendavi pa pravi, da bo vsikdar šla z najmočnejšoj strankoj i napovedavle boj ljudskoj stranki. Ljudstvo ti pa samo presodi kelko lahko verješ tistomi betežnomi javkanji, kda javčejo nad nevoljo ljudstva, sami pa se vozijo v svetli avtomobilaj i, kak sami pravijo, špilajo kavalire.

Masok Jofetov.

Što je to?

Masok Jofetov so starejši gospod slovenskoga pokolenja, sin lepe Goričanske. V mladosti so bili naš ponos, vredna slovenska lipa. Bili so eden od graditelov vsega toga, ka dnesden razbijajo, če nemajo drüge prilicne škeri, tüdi z glavov.

In Masok Jofetov majo trdo glavo.

Škoda je za njo; pomilüvanje nam sili na obraz, da vidimo njuvo sero glavo, kak buta v zid slovenske hiše, in naj nam nihče ne zameri, če vidimo v tom gospodi tipičen primer Slovenca — sina preteklosti.

Tip — Masok Jofetov spada v muzej, v šterom mamo shranjene od vogrske slane spomornjene sinove matere Slave. Masok Jafetov morejo dobiti v muzeji naših starin posebno sobo, ta soba pa napis: „Slovenci, šterim je dao dober nebeski Oča priložnost, da z lastnim delom zdobijo vse, ka so zozidali v ponosnoj mladosti.“

To tüdi povemo — što so Masok Jofetov.

Slovenec so, sin ponosne matere slovenske, brat so pristnih bratov Slovincov. Ali itak neščejo imeti nikaj skupnoga s Slovenci, z brati po krvi, jeziki in veri, če so tej Slovenci rojeni zvin našega domačega kotička. Mi njim ne kratimo te pravice, naj mislijo in gučijo po svoje, boli nas pa, če vidimo, kak si osmešijo od poštenoga dela sero glavo za volo ljudi, s šterimi so se zvezali, i šteri se z njimi štimajo kak sraka s pavovim perjom.

Gospod Masok Jofetov, odprite oči, spoznajte žalostno istino, spoznajte, da je Vaše poštvovanja vredno ime edini trdi prostor na šteroga so postavili svoje štüke generali neprijatelov vsega kaj je slovensko, to se pravi tüdi Vaši neprijateli: ar ste tüdi Vi Slovenec.

Gotovo se spominjate ešče, častiti gospod Masok Jofetov, na čase, da ste proti Vogrom branili pravice slovenskoga jezika. Branili ste tüdi svoj materinščino, (Vi, odličen gojenec vogrskih šol!) — ar ste mislili, da vzemejo z našim jezikom tüdi sveto vero cčakov. Dnes den je dosegnola slovenščina vse svoje pravice, Slovenski se guči v uradaj, slovenski se vči v šolaj slovensko je vse, Slovenci delajo za lepšo bodočnost naših, zato pa pravimo: ne preti nikša nevarnost veri in jeziki naših očakov, ar večina Slovincov po ljudskoj stranki brani tüdi v parlamentu pravice svete Cerkvi Cilj Vašega, z navdüşevnostjov mladih započetoga boja je dosegnjen; v tom pogledi ste lejko brez skrbi.

Ali vse to nam, ki smo dnes mladi ne zadostuje! Ne smete nam zameriti, da mi, mladi, bi radi ešče eden korak naprej. Mi smo si stavili nove cilje in mi — ne zamerite nam istin-

sko reč, idemo po naši začrtani poti naprej — tüdi proti Vašoj voli, s tistov odločnostjov, štero ste nam kazali Vi pogumen bojevnik za časa Vogrskoga vladanja za slovensko čast in za jezik slovenski!

Vaši ugotovitev, — smo bratje s Slovenci onkraj Mure ali ne? — je za nas brezi vsake vrednosti. Kajti mi ne iščemo in ne potrebujemo nikše zgodovinske utemeljitvi (naj menje utemeljitev, štero bi odklonio in zavrgo kot smešne šolar petoga razreda osnovne šole!) — Mi čütimo lübezen do bratov in ne pitamo od zgodovine jeli smemo, ali moremo lübiti Slovence. Mi čütimo, da nas goni ljübezen, biti z brati Slovenci in Slovani na jugu edna, velka častna in poštvovanja vredna slovenska lipa!

Pitajte, gospod Masok Jofetov — malo dete — zakaj lübi svojo mater, zakaj njoj sili v naročje in zakaj je srečno, da svojoj materi lejko küšne žüljivo roko? Dete Vam ne bode znalo odgovoriti, ar lübezen, štera nas veže k materi in štera nas sili, da bi postali — z brati Slovenci, edno, se rod i v srci, ima z božjov rokov napisane zakone — štere nešterini ljudje ne poznajo. Te lübezni, Vi gospod Masok Jofetov, najbrž ne poznate in ravno zato brskate po prašnih listih zgodovine, se zna zaman, ar lübezen do bratov, do svojih, je ne vogrska pesem, ne blago iz štacuna, ta lübezen se nemre navčiti in ne küpiti, to lübezen kakti lepi plamen vužge v naše srce sam dober nebeski Oča.

Vam, gospod Masok Jafetov zadostuje, da ste v fini obleki povedali, da smo Prekmurci — ne rešetarje... (Kajne, za to se je šlo?) Ali gospodom okoli „Naši Novin“ telko ne zadostuje. Oni ščejo na Vašo nesrečno ideologijo zgraditi senjski grad svojega paševanja nad našim narodom; gospodom okoli „Naši Novin“ bo služila Vaša ugotovitev za „dokaz“ upravičenosti gesla „Prekmurje — k Horvatom.“ Gospodje, — šteri Vas imajo za cmer — tüdi s tov ugotovitvijov bodo ovirali in rüšili narodno edinstvo.

In telko naj Vam zadostuje gospod Masok Jafetov. Mladim orjakom, šteri se skrivajo za Vašim plaščom pošlemo te glas: „Zobston se klanjate za dobljeni idejni serum pred Masokom Jafetovim, zaman se ponašate z njegovimi članki: orožje iz muzeja nikdar ne prepreči zmago naše ideje, ideje jugoslovanskoga bratstva!

NEDELA.

po risalaj 9. Evangelij sv. Lukača v 19. poglavju od 41. do 47. vrste. „Da bi spoznalo tudi ti, na te svoj den, ka ti je v mir!“

V tej Kristusovi rečaji se prav lepo vidi, kak je ljubo posebno svoj narod. Sam Bog, stvoriteo vsega človečanstva, začetnik narodov, nam kaže kak moramo mi, poleg ljubezni do vsej ljudi, tudi gojiti ljubezen do svojega naroda. Vsaki človek je stvorjeni po božjoj podobi, vsaki človek ma eden cio: zpoznavati Boga i njemi. služiti pa se tak zveličati, zato nam mora biti vsaki človek brat. Iz naše ljubezni ne smemo nikoga zapreti. Pri toj ljubezni nam pa morajo biti prvi, ki so nam najbližnji. Najbližnji so nam domači, nato tisti, ki so z nami v ednoj občini, za temi pridejo tisti, ki z nami gučijo isti jezik, majo iste navade, ki so nam po krvi i čutenji najbližnji. Z ednov rečjov moramo pred vsemi drugimi narodi ljubiti svoj narod. Pa ne ljubiti samo z vüstantami, nego v istini, to se pravi z dejanjom. Moramo delati, kelko mogoče, na to, da pride narod do kem vekšega düševnoga i zemelskoga blagostanja. Skrbeti za poštenje svojega naroda, vsejpa odpravlati, ka ga zadržavle na poti k zveličanji. Tak je včino tudi naš Zveličiteo. Prišeo je odrešit vse ljudi, vsem ljudem je prineseo nebeske navuke i ravno tak je poslal tudi vučenike: »Idite i včite vse narode...!« Vendar pa je začno svoje odrešilno delo pri svojem lastnom narodi. Med svojimi rojaki je živo, med njimi je včio i delao, da bi pri svojem lastnom ljudstvi nebesko seme odrešenja rodilo prvi sad. I kda je vido, ka je zaman, ka je večina zavrgla Zveličitela i njegove navuke, da ne verjejo njegovim rečam pa čüdam i da zatoga volo pride kaštiga na njegov narod, nad njegovo domovino, se je bridko razjokao. — Vsaki plemeniti človek se žalosti nad hüdobijov i pokvarjenostjov svojega naroda, ga obrača na dobro, nikdar pa ne zavrže.

POLITIČNO DELO ZA SLOVENSKO KRAJINO.

Invalidom na znanje. Gda se je razpravljajo od invalidskoga zakona lani meseca novembra, v parlamenti

so narodni poslanec g. Klekl v svojem govori opomenoli g. ministra za socialno politiko, naj sporazumno z ministrom agrara reši 86. člen zakona. A včinjeno nikaj ne je. Sledkar so gosp. poslanec to je meseca februara posebno pismo vložili na ministra i ga páli opomenoli, naj v pravilniki popravi, ka je zagrešeno v zakoni. A po kakšoj nepriliki, ne vemo, se je poslancovo pismo zgübilo. Ar dugo ne bilo odgovora, idejo svoje pismo sami iskat. A tistoga uradnika, šteri je pismo prevzeo, neso več našli na ministerstvu. Zato ne bilo drugo za včiniti, kak da so ponovili svoje pitanje. Na to je pod brojom 7894. jul. 3. prišo odgovor, da bo minister dopuno pravilnik i prišo na pomoč invalidom, ki ne dobijo brezplačno agrarne zemlje. — Invalidski zakon najmre stavi invalidnino tistim šteri dobijo agrarno zemljo. Ta agr. zemlja za invalide bi mogla biti brezplačna. A ar od nje plačüjejo invalidi arendo i njo samo moro plačati, zato zahtevajo g. Klekl, naj država tem invalidom ali dale plačüje invalidnino, ali pa, če te nedobijo, naj plača mesto njih agrarno zemljo za invalidnino. Na to skrb g. poslanca je prišo zadovoljiv odgovor. To naznanje invalidom, ki so agrarni interesenti.

POLITIČNI ZAPISKI.

Ali mamo Slovenci lastno kulturo? Vučena gospoda z dolnje lendavske neodvisne šole se zdaj, gda njim je že vse odpovedalo, vrgla na to, da dokaže, da Slovenci nemamo lastne kulture. To se podstopi tista gospoda, štere je ne bilo sram objaviti najodürnejši pamflet na slovenski narod. Da ta gospoda ne vidi v tom narodi njegove lastne kulture, je nikaj ne čüdnoga. To so potrdjavali že davno pred njimi vsi odpadniki slovenskoga naroda. I ka so dosegli? Šlovenski narod se je z gnüsom obrno od nji i je delao naprej dela, na štero bi šegav bio vsakši kulturen narod na sveti. — Na pa, či je što pozvani soditi, ali je slovenska kultura lastna ali lücka, je istinsko vsaki prle, kak pa tisti, ki je nedavno plüno na naše svetinje.

Pravica Nemcom. Nove stranke ljudje se veselijo, ka so Nemci v Sloveniji dobili pravico, ka se smejo,

če ne vejo slovenski, v uradih poslužiti tudi svojega maternoga nemškoga jezika. Pri toj priliki izrazijo tudi zahtevu, ka bi to pravico mogli dobiti tudi naši Vogri, ki morejo tumače drago plačati. — Podpišemo. Ali nekaj so pozabili gospodje nove stranke povedati, zato pa povemo mi. To pravico Nemcom je *spravila naša stranka*, posebno poslanec Škulj, koga za to grozno napada **radikalni** (čüjte gospodje nove stranke!) list „Samouprava“. Pa pozabili ste povedati, ka tudi mi povemo mesto vas, ka so naši Slovenci tudi mogli tumače plačüvati i ka je to tudi velika krivica bila. Zakaj toga ne povejte? Krivica je krivica, se godi Vogrom ali Slovenci? Vi krivice pri Slovencih ne opazite. Pa pozabili ste gospodje še na edno stvar, pozabili ste na naše Slovence na Vogrskom. Jeli se pa smejo ti ti Slovenci poslužiti svojega jezika po uradih, i jeli njim ne trbe lahko drago plačati tumača? — Vidite, če ščete biti pravični, te sprejmite naš program, pravice naj ma prinas Madjar, na Vogrskom pa Slovenec Vsi ednako.

Čida pa je njihova kultura? Tak se ljudje radovedno pitajo, kde so čteli v lendavski novinaj, da so tričetrtine slovenske kulture nemške. Prle kak ste to napisali, bi raj to malo premislili. Mi pa povemo, da je ta v svojem svojem jedri brezdomovinska. Zakaj? Ljudstvo i zemlo, iz štere so prišli, so zatajili; odtrgali se od ljudstva i poti si nazaj nevejo poiskati. V tom obstoji vse njihovo žalostno romanje i tü je vretina vsej njihovi besni izpadov. Tü je jedro!!

Novi poprijeti beteg so dobile lendavske novine, takzvano javkanje. Vsikdar samo javkanje. Ali pa s tem ljudstvi pomagano. Vsaki spameten človek se Vam za to zahvali.

»Vlada komaj čaka naše slovenske poslance«, pišejo gospodje v 6 št. „Naših Novin“. — Glasiti bi se to etak moglo: „Gospodje nove stranke komaj čakajo, da bi postali poslanci i da bi skočili vu vladu“. Tak bi se prav gläsilo. Da bi 140 radikalov, šteri so prek 50 Radičovih poslancov nači ne šteli sprejeti, kak da so se ti odpovedali vsem pravicam, štere so prle zahtevali za Horvacko, da bi pravim teh 140 radikalov komaj čakalo, da dobi ednoga Prek-

murca, — to samo tisti trdi, ki ne ve ka je poštena politika i bi vendar rad bio poslanec. — Če že bedarije pišete, tak strašnih vendar ne pišete, zavolo našega razumnoga ljudstva, štero zna tudi s svojov glavov misliti.

Pitamo: Kelko je gospoda od Neodvisne (bole povedano odvisne) stranke doprinesla k kulturi slovenskoga naroda. Prvle kak načinja pitanje od slovenske kulture, ne sme tudi na to pozabiti! Na plan!

Zasleplenost. Gospodo tam doli za Lendavškov gorov ešče pitamo, ali se ne zavedajo, da blati samoga sebe, či blati svetinje našega slovenskoga ljudstva. Mislimo najmre, da se konči neštèrni računajo med Slovence. „Svekloča“ kde si!

GLASI.

Murska Sobota.

Napredek. Vsakši narod je šegov na glavno mesto svoje krajine, ravnotak ljudstvo Slovenske Krajine na Mursko Soboto. Zato z veseljom gledamo, da se naš varaš lepša z novimi hišami i novimi hodniki kre hiš. Zadnji čas so si dale takše hodnike napraviti hiše prek od grofovskoga parka.

Gimnazijska statistika. V našo gimnazijo je na konci lanskoga solskoga leta hodilo 228 dijakov i 55 dijakinj. *Po stani* svoji starišov je 138 vučencov kmetskoga stana, 58 obrtnoga; 26 trgovskoga ovi pa pripadajo k različnim stanom, *Po veri* je 75 procentov rim. katolikov, 25 procentov evangeličanov, 5 procentov pa je izraelitov. Či poglednemo statistiko minoča leta, vidimo, da se je procent katolikov zmenšao, procent izraelitov pa povekšao. *Uspèhi* v mo nolom leti so sledeči: 76 procentov je izdelalo svoj razred, 15 procentov ma razredni izpit, 9 procentov möra razred ponavlati, Dalečina, štero so morali v šolo prehoditi je sledeča: 11 dijakov je hodilo več kak 10 kilometrov, 58 dijakov več kak 5 kilometrov, 46 pa menje od 5 kilometrov, v M. Soboti je stanüvalo 168 vučencov. Zanimiva je tudi statistika dijakov v Martinišči. Djakov v Martinišči je bilo vsejküp 46. Od tej je 1 spadno, 2 mata razredni izpit, 3 so izdelali z

Kotiček za dečke.

(2 pismo)

Dečki! V zadnjój štev. „Našega doma“ so stale v ednom med članki tudi sledeče reči: »V slovenskoj mladini kipi, v globinaj skriti düš se porajajo skrite moči, štere silijo na površje. Kak mogočna vodina čakajo, da se razlijejo kak oplodüjoča voda po posüšenom poli, prinašajoč vseširo novo veselje, zdravje i življenje.«

Ali so ne istinske te reči! Što med nami mladimi ne čüti moči, štere se ščejo izživeti; izživeti ne samo v svoje dobro; nego izživeti v najvekše dobro naše lepe Slovenske Krajine. Ne poznamo reči, da bi mogli izpovedati vse svoje hrepenenje za vse, ka je zvišenoga. Našo siromáško zemljico ljubimo, čiravno je ziromaška; pravo bi skoro, da jo ljubimo ravno zato. Ar jo pa tak ljubimo, ščemo njoj dati vse, da se zdigne ponosna v vsoj svo-

joj lepoti. Zato nas pa tudi močno boli, da je v njoj ne vse tak, kak si mi v svojoj ljubezni želemo. To je vretina tistoga hrepenenja v nas i prizadevanje po plemenitom prenovljenji, štero rodi v nas trdno osvedočenje, da je ne več daleč čas lepši i bogši dnevov za našo Slovensko Krajino.

Kde pa so zapreke naše lepše bodočnosti, se neštèrni pitajo? Vse te mi pitamo, ali ne čütiyo vsej žmetni faling v našem javnom i zasebnom življenji? Što vidi vso velko škodo v düševnom i telovnom pogledi, šteroj škodi so vzrok ravno te falinge, te zna, da je prav zadnji čas, da se to popravi. Spomnimo se, na priliko, na vse velko popivanje mladine! Kelko nevol je že prineslo našemi ljudstvi. Človeka obhaja groza, či premisli, ka vse nam dela alkohol. Pitajte pri rih-tari, zagvišno Vam rad pove, kelko se je spilo v Vašoj občini, denimo, v ednom leti. Potom pa vzemite pero i računajte! Sami nete šteli vervati,

kelko, s trüdom prislüženi penez, ide po grli. Što pa ma priliko, naj izračuna za vso Slovensko Krajino, kelko zapije i naj to pove v novinaj, da se nam odprejo oči. Potrebno je to. — I či poglednemo drugo grehoto mladine, štera pokaže kelko poštenja je med dečki, žtera sramoti ravno dečkovski stan najbolje, — najmre nezakonska deca. Dečki! Či je potrebno kaj, potom je ravno pri tom potrebno premišlavati. Zadnji čas je že, da procent nezakonski rojstev od leta do leta ne de raseo, nego da, či je le mogoče — mogoče pa je — te nepošteni pečat zbrišemo z naše zemle. — I samo edno ešče želem povedati: naše občinsko gospodarstvo. Naše občine, štere bi morale biti vretina vsega javnoga dobra, so brezi prave uprave. (Tü ne ščemo osebno nikoga žaliti. Kak to mislimo, bomo pisali prišestno. Vr.) Ešče do dnes je ne bilo na našoj zemli občinski volitev. Što je kriv? Ne iščimo krivce indri, poglednimo raj okoli sebe

Zagvišno je, da bi je že davno meli, či bi znali skoz spraviti svoje zahteve.

Na vsem tom beteža naše javno življenje pa ešče vnogo drugoga. Kelko hüdoga pa je v našem zasebnom življenji! Tüdi na to se ešče pri priliki oglednemo.

Za dnes pa skončam z lepim nakanenjom naši dečkov v Žižkaj i v Bogojini, ki so ga včinoli s svojim pristopom k orlovskomi družtvi: Naj ostrejši boj vsemi, ka pači našo Slov. Krajino i naše ljudstvo!

(Mladenci, Orli! V ta pisma Vašega dobrega prijatela se morate na Vaši sestankaj poglobiti i naj Vam slüžijo v düševni napredek i hasek! Vsem drugim pa naj zbüdiyo osvedočenje, da se vsi dobri mladenci morajo združiti i se vküpno bojüvati proti vsemi lagoonji. Vr.)

— Kúpüjte srečke za loto-rijo Martinišča.

va rastlina more za hrano sprijeti. Kem več ma teda zemla v sebi tej snovi, tem rodovitneša je, kem menje, tem pustejša. Zemla je teda nekša delavnica, v šteroj so nam nehasnovite snovi predelajo v hasnovite. Kem več v to delavnico damo, tem več z nje dobimo. Zato je gospodarstvo pitanje dnesden ne samo pitanje kelko zemle ma što, nego kak jo pognoji i obdela.

Kelkoga pomena je dobra gnojitev, vidimo s toga, či na grednom posejamo silje. Na grednom, kde je dobro pognojeno, navadno ednok telko zraste, kak na navadnoj njivi. To je zoamenje da či bi vse njive tak gnojili kak gredno, bi si skoro podvajili pridelek.

Istinski je narodni pregovor: „Kama nikaj ne deneš, nikaj nemreš vzeti.“ Tü vala tüdi za pole. Či nikaj ne deneš v njivo, de pešala njena rodovitnost. Či bi njivi šteli obvarvati stalno rodovitnost, bi pravzaprav morali telko nazaj na njivo odpelati kelko z nje odpelamo. Istina, da zemla nekaj rodovitnosti dobi iz zraka, pat to je tak malo, da sploy s tem nemremo računati. Zato je v glavnom rodovitnost odvisna le od gnojenja.

Naš polodelavec približno vse nazaj na njivo spravi, ka je zrnje odpelao. Odpadne samo tisto, ka oda zrnja. Nekelko to nadomesti z listjom, štero z loga pripela za nastelo, od tam pa na njivo kak gnoj. Pa tüdi to je premalo. Tü pa tam bi mogli polodelavci itak gledati, da si njive zaogšamo z gnojiom, štero pride od indri. Tü bi prišla v račun umetna gnojila.

Poleg navadnoga gnoja pozna denešnje napredno polodelstvo tüdi umetni gnoj. To so razločne rüde, štere semelejo na praj, da se ležej raztopijo. Praj umetni gnojil posejajo (naši ljudje pravijo, da sejajo gips), po zemli, štera ga raztopi v vlagi i z vodov spravi v rastlino.

Z umetnim gnojom bi morali začeti posebno tisti polodelavci, šteri ne samo, da ščejo obdržati ednako rodovitost njive, nego ešče zbogšati. Na Češkom, Nemškom, posebno pa na Belgijskom, kde dosta več pridelajo kak mi na ednako velkoj površini, so zdignoli rodovitnost ravno samo z umetnimi gnojili.

Pitanje je samo, ali se dnesden spleča kupivati umetnega gnojila. Odgovor je dvojlivi. Doma ešče nemamo tovarn (fabrik) za takša gnojila, zato moramo voziti od indri. Največ umetni gnojil vozijo z Nemčije. Privoz z drugi držav pa za zdaj onemogoči visoka vrednost njihovoga peneza proti našemi. Morali bomo čakati, da se vrednost peneza v razločni državaj telko zednači, da bo mednarodno kupivanje umetnega gnojila mogoče. Poleg toga mora na pomoč priskočiti tüdi država. Za umetna gnojila nesme biti carine. Za prevoz po železnici se morajo dovoliti vse mogoče olajšave. Tüdi bi morali kmetijski strokovnjaki iti polodelavcom na pomoč s tanači, kakša gnojila naj rabijo za razločno zemlo i za razločne setve. Predvsem pa naj se polodelavci ne nalaga preveč dače, ka bo ovači zbogšavao svoje njive ne za sebe, nego za državno blagajno, posebno či ide od vekšega pridelka vekšo dohodnino mogoče plačuvati.

Srednja vinarska i sadjarska šola v Maribori.

Naloga te srednje šole je, da vučence izobrazio za kmetijstvo potrebnom znanji, da morejo voditi menša i srednja imanja, vesnička i državna imanja ali pa opravlati državno službo v kmetijskoj stroki, posebno pa v vinarstvu i sodjarstvu. Lehko tüdi dobijo službo, kak državni ekonom (španje), kmetijski referentje ali pa tüdi kak strokovni učitelje na polodelski šolaj.

Včenje iz knjig trpi tri leta, štrto leto pa se že vadijo v gospodarskom deli.

Počitnice majo na toj šoli avgusta i septembra ove mesece je pa šola.

Vpisanje v to šolo se vrši od 1. do 15 septembra.

Sprimajo vučence, šteri majo že 15 i ne več kak 19 let. 14 let stari samo, či z zdravniškim spričevalom posvedočijo, da so telovno zadosta razviti.

Zahteva se, da majo vučenci 4 razrede srednji šol, ali 4 meščanske razrede. Sprejeti so lahko tüdi tisti gimnazijci, šteri so v zadnjem razredi z latinščine spadnoli.

Prosilec mora biti lepoga oponašanja, državlan kraljevine SHS. zdrav i krepek. Sinovje polodelavcov majo prednost. Učni jezik je slovenski.

Vučenci stanüjejo zvüna šole i lahko dobijo državno podporo.

Več se lahko razvidi na črnoj deski državne realne gimnazije v M. Soboti.

Oene:

Zrnje: 100 kg. (metecent) pšenice 340 Din., žita 220 Din., ovsa 180 Din., kukarice 170 Din., ječmena 215 Din., hajdine 260 Din., prosa 215 Din., Živina: Govenska v Ljubljani kg. 750—8 Din., teoci 9—10 Din., svinje 12—13 Din. Krma: Sena 60—70 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 50 par, Schiling 8 D., Čehoslovaška krona 1 D. 67 p., Nemška zlata marka 13 D. 53 p., Francoski frank 1 D. 25 p., Švicarski frank 10 D. Taljanska lira 1 Din. 90 par.

Dve novivi senji

je dobila črensovska občina. PRVO živinsko i kramarsko je 20. oktobra, DRÜGO samo živinsko pa je 14. marca. Poleg toga, ta starivi senji obdržanivi kak dozda v pondelek po sprotolešnoj i jesenskoj križoskoj nedeli. Senja v Črensovci se sama priporočajo.

OČB. ODBOR.

Mali oglasi.

SÜHE GOBE! GRBANJE! Kupujem vsigdar po najvišioj ceni. Zapamnite si i odavajte grbanje vsikdar v trgovini FRANC SENČAR Lotmerk

ISTINA JE,

da VEKOSLAV BRATINA glavni zastopnik za stavbeni material za celo Prekmurje prodaja po tovarniških, sedaj zelo znižanih cenah: cement, apno, tesani les, deske, late, švartelne, opeko, črejp itd.

Zabio

kupite vsikdar najfalejše v trgovini FRANC SENČAR v Ljutomeri.

Naročnina ino oglasi se sprejemajo za „Novine“ pri	
I. HAHN	ERDOŠI
trgovina s papirjem, s pisarniškami in šolskimi potrebnostmi.	BARNABAŠ
trgovci z papirrom igračami v Murski Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.	

Lepa zidana hiša

s črepom pokrita i sadovnjak z 213 sodevenim drevjom pa 9 plügov dobre zemle s šumov, njivami i senožetmi na lepom kraji blüzi Veržeja i železnice se včas i oda po jako nizkoj ceni. Plačati ne sila včas i, liki se lahko dug prevzeme. — Več se zvedi pri JOŽEFI DROBNIK, Ljutomer štev. 165. (pekarna)

Z DOBRE DRÜŽINE

se sprime edna dekla k malom deteti za pazitelico i eden vaje-nec (inaš) za mlinarijo. Pozvej se v UPRAVNIŠTVI „NOVINE“!

Mlinske knjige

! Trgovske knjige !
! Pergament papir !
! Creppapir !
Pisemski in kancelarski papir se dobi na veliko in na malo pri
I. HAHN
Murska Soboti.

Vabilo.

Občni zbor HRANILNICE IN POSOJILNICE v Črensovcih r. z. z n. z. se bo vršil dne 8. avgusta 1926. ob pol 12 vüri po velkoj sv. meši v staroj šoli s sledečim dnevnim redom:

1. čitanje zapisnika zadnjega občnoga zbor;
2. poročilo načelstva ino nadzorstva;
3. potrditev računskoga zaključka za leto 1925;
4. volitev načelstva in nadzorstva;
5. odpoved članstva;
6. slučajnosti.

Či bi te občni zbor v navedenom časi ne bio sklepčen, vrši se pol vüre kesnej na istom mest i in pri istom dnevnom redi drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepa o ne gledoč na broj navzočih kotrig.

NAČELSTVO.

Naznanilo

Naznanjam sp. občinstvi da s 1. avgustom odprem trgovino z usnjem (ledrom) na Lendavskoj ulici (poleg izraelitske sinagoge) v M. Soboti.

Prosim spoštüvano občinstvo za obilen obisk.

ŠTEFAN HOLCMAN.

Samostalno podporno društvo „SVETI KRIŽ“ v Chicagi Ill.

je jako dobro za prekmurske Slovence i Slovenke. V društvo se sprejmejo moški od 16. do 50., ženske pa od 16. do 45. leta. Vstopnina eden dolar pri sprejmi v društvo, mesečna plačila za društvo eden dolar. Za to plačilo dobi vsaka kotriga ob priliki betega vsaki den eden dolar podpore, za smrtino pa 500 dolarov. Kotrig ma 215, gotovščine 8000 dol. Seje se vršijo vsako drugo nedelo v meseci popoldne ob treh na No 1802 S. Racine Ave.

Odborniki so: predsed.: Štefan Ros, prodpreds.: Ignac Krapec, nadzorni predsed.: Martin Kelenc tajnik: Štefan Hozjan, podtajnik: Martin Horvat, blagajnik: Štefan Jakšič, paziteo beteznih: Mihael Gjörök, računovoditelja: Matjaš Grüškovnjak i Jožef Čurič, paziteo društva: Štefan Vučko, vratar: Ivan Černjavič.

HRANILNICA IN POSOJILNICA v ČRENŠOVCIH.

r. z. z n. z. uraduje vsako nedelo ino svetek.

Obrestüje hranilne vloge (navadne) po 8%. Vezane vloge proti šest mesečnoj odpovedi od 5000 Dinarov naviše pa po

8 1/2 %

Stanje vlog je že 2 milijona Dinarov

Kmetski penazi se naj vložijo v kmetske hranilnice i naj slüžijo v hasek našemi kmetskomi ljudstvi. Zavüpacje nam penaze, za štere dobro stojijo naši kmetje z vsov svojov vrednostjov, ka večim sirotam je lahko posodimo na fal interes.